

כמה הערות על סוציולוגיה ציבורית

גדי אלגזי*

משוררים ונביאים

לפני שאלות על בעד ונגד, איך ומתי, יש טעם להתחיל במיפוי ראשוני של הקיים. מיהם בעצם אנשי הרוח המשתתפים בדיון הציבורי בישראל, אלה שמילותיהם נשמעות בדיון הציבורי, שמוזמנים לספק משמעות ואוריינטציה? נדמה לי שבכללו של דבר אנחנו עדיין חיים בסימנו של מודל שניתן לאפיינו כמודל הרוסי של המאה ה-19: פזות איש הרוח תפוסה עדיין במידה ניכרת על ידי סופרים ומשוררים המדברים בלשון נמלצת כדוברי מצפון האומה – כלומר של מעמדם שלהם – הנמצאים מעבר לפוליטיקה, ולכן מתבקשים לדבר אל תוך הפוליטיקה. בולט היעדרם של מדענים בכלל, ושל חוקרות וחוקרים במדעי החברה – סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, היסטוריה, לימודי עבודה, לימודי תרבות – בפרט, מעמדות משמעותיות בדיון הציבורי (הזמנה לקישוט ברבע לחצות בערוץ הראשון לא נחשבת). פירוש הדבר: דיבור גבוה, הרבה מורליזם, פאתוס כבד, גברים בלבד (מדי פעם מנסה סופרת להתקבל למועדון). מעט מאוד עובדות, והיעדר כל יומרה להביא לדיון כשירות מקצועית או מחקרית: המשורר קורא את נפש האומה, מחבר הרומנים מטיף בלשון נמלצת. לגיטימי לגמרי, אך לא משמעותי.

אפשר להתווכח אם מעמדם של אנשי הרוח המשוררים והמתנבאים נחלש בשנים האחרונות; אפשר לשאול גם מי מקשיב להם באמת, אך מקומם לא נתפס עדיין על ידי קבוצה אחרת כלשהי. מבין כל חוקרי החברה, היחידים שמקיימים נוכחות מובהקת ומשמעותית בדיון הציבורי בשנים האחרונות הם משפטנים (במסגרת המשפטיוזיה הכללית של יחסים חברתיים וכיועצים לעת מצוא של ראשי ממשלה), וכמובן, יותר מכל, כלכלנים (כלכלנים "רציניים", לא כלכלנים "ביקורתיים"). מהם מצפים להביא מומחיות מקצועית מובהקת, חסרת פניות, אל הדיון הציבורי בשאלות חברתיות. וכך הוא נראה (על דחיקת הסוציולוגיה ועליית הכלכלנים אל קרבת השליטים ראו סבירסקי, 2006).

אפשר לפיכך להתווכח הרבה על אפשרויות מעורבותם הציבורית של אנשי מדעי החברה ועל הדרכים הראויות לכך, אבל הצורך ליצור גיוון ולהביא איוון, לתקן את ההיעדרות הבולטת הזאת, נראה לי די ברור.

* החוג להיסטוריה, אוניברסיטת תל אביב

נוסח הטקסט הכתוב קרוב במידת האפשר לדברים כנתינתם בהרצאה.

הקינה על איש הרוח

בדיונים על מקומם של אנשי הרוח בארץ אפשר לשמוע שוב ושוב קולות קינה. הסגל האקדמי הרבה להשמיע קינות ונהי בנוסח זה במהלך השביתה האחרונה: איך אבדה ההערכה הציבורית לאיש הרוח? איך לא מקשיבים לגדולי המחקר והמדע? פעם, כך מספרים לנו, היו מקשיבים לאנשי הרוח, בן גוריון היה מכנס אותם, שמעון פרס עדיין מתעקש לעשות להם בחינות בקיאות בספרות, בן ציון היה די־נור וזלמן היה שו"ר. ואיפה אנחנו? למה לא שומעים לנו, אנחנו, שרצינו להציל את הישראלים מעצמם, להגיד להם את האמת?

כאן אני רוצה לומר שיש משהו מרענן וחשוב בהיעדר רספקט תרבותי בחברה הישראלית, או לפחות בחולשתו היחסית. התמונה מורכבת: מצד אחד, אפשר להבחין בהערכה נמשכת בחברה לאיש הרוח ולעוסקים במחקר, בסטטוס גבוה שמייחסים לידע, ובשוק חינוך אפור, לבן ושחור עצום בהיקפו, שחלקו קשור בציפיות למוביליות חברתית, אבל גידולו מזכיר לנו את קיומם של צרכים בלתי מסופקים של ציבורים שלמים המבקשים גישה לידע. מצד אחר, אפשר להבחין בנטייה מובהקת לענות למי שמחשיב את עצמו ואת דבריו במילותיו האלמותיות של המצרי ליוסף: מי שִׁמְךָ שר ושופט עלינו? ובתרגום לעברית: למה מי אתה בכלל שתגיד לי?

היעדר הכבוד הזה, ההפנמה הבלתי שלמה, הסתירתית, של היררכיות תרבותיות מובנות יכול להיות אלים וקשה, אך הוא גם מפכח ודמוקרטי. השאלה הישראלית המובהקת, מי שמך, מנטרלת השתקה מכוח סמכות תרבותית מבוססת; מבחינות מסוימות היא מאפשרת דיון ציבורי פתוח יותר, קולני יותר, מנומס פחות – אבל הנימוס הוא במקרים רבים מערך הכללים המשעתיקים מדרגים של ידע. אני שמח לחיות בחברה, שבניגוד – נניח – לחלקים בחברה הצרפתית (לפחות זו שבספרים), לא די בה כמבטא הנכון, בציטוט השמות הנכונים ובגינונים הנכונים כדי להשתיק את בן השיח או את בת השיח ולגרום לו להרגיש עלוב וכבד פה נוכח מפגן רהיטות ושליטה בצופן התרבותי הרשמי מצדו של הדובר המוסמך. ההתבססות האטית של המדרג התרבותי, ההפנמה של התרבות הלגיטימית וכלליה לא הושלמה; המאבק נמשך. כאן יש עדיין תמיד מי שיבחין בפוזה המתנשאת של איש הרוח ויחשוף את חוסר הלגיטימיות או את היעדר הרלוונטיות שלה. וטוב שכך.

אינטלקטואלים ומדיוקרטים

וריאנט כללי יותר, לא ישראלי בלבד, של קינת האינטלקטואלים על דחיקתם מעמדה של השפעה בדיון הציבורי הוא הקינה על עליית תקשורת ההמונים: איך נפלו גיבורים, איפה הימים הטובים שבהם הקשיבו לנו במקום לשדרנים.

כאן יש לדברים בסיס סוציולוגי מעניין יותר. אין צורך להזכיר שיש קשר הדוק בין מבנה מערך אמצעי התקשורת ובין תהליך הבנייתו של מרחב ציבורי, ובהתאם לכך, שמהפכות מדיאליות יכולות להיות כרוכות בתמורות במבנה המרחב הציבורי. וכאן אפשר להצביע בקלות – ובאופן גס, כמתבקש מקיצור הדברים – על שינוי שהתרחש בקצב שונה ובקונסטלציות שונות בחברות במהלך חמישים השנים האחרונות. הניסוח הצרפתי אולי הולם

כאן: המדיוקרטים החליפו את האינטלוקרטים (Hamon & Rothman, 1981). אם בעבר יכלו אינטלקטואלים לקחת חלק בדיון הציבורי בעזרת מאמר מכובד בעיתון מכובד, ואחרים השתתפו בכינון קהלים פוליטיים אלטרנטיביים בעזרת עיתונות פוליטית אלטרנטיבית, הרי שמערך שלם של שינויים – מותו של העיתון הפוליטי, אם לא של העיתון המודפס בכלל, עליית התקשורת האלקטרונית ועוד – הפכו את המערך המדיאלי הזה בחלקו הגדול לבלתי רלוונטי, שינו את כללי הנגישות החברתית היחסית, ואתם את הקבוצות החברתיות שעשו בו שימוש (Debray, 2007).

אין ספק שהשתנו יחסי הכוחות, ובעיקר השתנה המערך המדיאלי הכללי, תלותו בהון וטווחי הזמן שבהם הוא פועל. כוונתי לא לטווח הקשב, אלא בעיקר לגודל ההשקעות ולטווחי הזמן שבהם מצפים להחזור. אנליזות שנוקקות לחשיפה ממושכת ולזמן רב כדי להיקלט מתקשות לשרוד בעולם מדיאלי מהיר. אני שואל את הדוגמה מן־ימי דָּבֶרָה: הקפיטל של מרקס נמכר, כידוע לכם, בשוק ספרים עתיק, זה של סוף המאה ה־19. היה זה שוק שבו המאבק על תשומת הלב התרחש בין מאות עותקים לאלפי עותקים, ולא בין כותרים שמופצים במאות עותקים ובין כותרים שמתפרסמים במאות אלפי ומיליוני עותקים. היה זה עולם של גדולים וקטנים, לא של ננסים וזניחים הניצבים מול ענקי תקשורת והוצאה לאור. יותר מכך, המהדורה הצרפתית של הקפיטל נמכרה בתשלומים ונדפסה בקונטרסים במשך 25 שנה. נדרשו לחיבור עשרים ושלושים שנה כדי שייכנס לדיון הציבורי, ייקלט וניתן יהיה להתחיל להתווכח עליו. נסו להחזיק רעיון פורה, מחקר חשוב, במחזור הרעיונות והדיון הציבורי למשך זמן כזה בימינו, ותיווכחו שהשקעות ענק התחלתיות וטווחי החזרת הון מושקע קצרים מתנים את אפשרות הקליטה ואת משך הקשב הדרוש לרעיונות ומחקרים. הספר היה אוזל לפני שבכלל נקרא. וכל זה רק ספרים, בלי לדבר על טלוויזיה.

מה שמתבקש כאן הוא מצד אחד ניתוח טוב באמת, לא טיראדות כמו ספרו של בורדייה על הטלוויזיה, אלא ניתוחים מנומקים, כמו שמפיקים כמה מחברינו העוסקים בתקשורת. פה אכן השתנתה המציאות, אך גם כאן היא מורכבת ורצופת סתירות, ואין טעם להיקלע לקינה על גן העדן האבוד של תרבות הדפוס. יש מקום ליצירתיות, לניסיון לראות במערך המדיאלי המשתנה לא רק סכנות אלא גם סיכויים, לנכונות לפעול בשדה החדש ולראות אילו אפשרויות חדשות הוא מזמן. כך למשל, בשלב הראשון של האינרטיאדה – לפני התבוסה הצבאית והמדינית של הפלסטינים, כשהפחד הסתובב בערים, הדמוניזציה שלטה בכיפה, ואלה לא הותירו מקום לרחמים ולהזדהות, וכשהעיתונות התגייסה כולה לטובת פרויקט הכנעת הפלסטינים של ברק ושרון – רשתות דיוור אלקטרוניות תפקדו ככלי עיקרי להפצת מידע חלופי על המתרחש וגם להתארגנויות נגד זולות. בדומה לכך, בתוך רדידות הדיון החברתי באמצעי התקשורת המסחריים והיעלמותה של העיתונות המפלגתית, אתרי אינטרנט ובלוגים הם כיום האתר העיקרי של דיון חברתי. חֶשְׁבו על התפקיד החשוב של אתר כמו העוֹקֵץ. אני לא מבקש לספר לכם סיפורי מעשיות על דמוקרטיית אינטרנט או פלאי הרשת. כל שאני אומר הוא שאין טעם לקונן על השינוי המדיאלי או על דחיקה מאמצעי תקשורת ממוסדים, וצריך לפתוח אופציות חדשות, כדי שהכוונות להתערב בדיון הציבורי יוכלו בכלל להתממש.

הכול פוליטי?

הנקודה הבאה שלי מאוד קצרה: היא אוהרה מפני סכנות הפוליטיזציה הפרועה. האמירה "הכול פוליטי" היא חרב פיפיות. היא יכולה לבוא מכיוון הסוציולוגיה הביקורתית, אך עלולה בקלות לשרת את מי שמבקש לשרש את הדיון הביקורתי הפוליטי ולבער אותו מן המחקר. כן, יש טעם לדעתי לשמור על סטנדרטים מקצועיים ושדות פרופסיונליים מפני פוליטיזציה יתר לא מבוקרת. נחמד ולא באמת מפתיע לגלות שיש אג'נדות פוליטיות למחקרים בכל תחומי מדעי החברה, אך לעשות להם רדוקציה לאג'נדות זו טעות אינטלקטואלית ופוליטית.

לא אכביר מילים על ההתקפה הפוליטית והכלכלית: אפשר לקרוא את דו"ח ועדת שוחט, שמגלה את מדעי החברה למכללות הציבוריות ומבקש לקצץ במספר התלמידים שלהן (שוחט, 2007); אפשר לקרוא את הניתוח המבריק של אורלי בנימין, שמראה כיצד מרכיבים שלמים בהצעות הארגון מחדש של האקדמיה בדו"ח שוחט הם ביטוי מובהק לניסיון ליצור ארגונים כלכליים "קטנים ואכזריים" ולחסל את מדינת הרווחה הסמויה (בנימין, 2008) – והמאבק על קביעות ופנסיה הוא מאבק על התנאים המוקדמים המאפשרים חופש אקדמי, המאפשרים אוטונומיה וביקורת חברתית. אפשר גם לעיין בטיטוט המתווה האסטרטגי של אוניברסיטת תל אביב ולהבחין – בתוך הניסוחים המעורפלים במכוון – במגמה ברורה להחליש את הפקולטה למדעי החברה ולפרק אותה ל"בתי ספר" גמישים וחסרי כושר עמידה. עם אלה עלינו להתמודד.

הדיון המקצועי וההמשגה המדעית אינם מותרות: הם קו ההגנה של מדעי החברה בתוך תהליכי הפרטה והשתלטות פוליטית. איך לעשות זאת – אין לי מתכונים; אפשר וצריך לפתוח בוויכוח. ובכל זאת, יש לי כמה דוגמאות מן ההווה ומן העבר הקרוב: דו"חות מרכז אדוה, תרומה נדירה לניתוח חלופי של תקציבים ואי שוויון שמסתגנת שוב ושוב לדיון הציבורי, ומכיוון אחר – ספרן של אדריאנה קמפ ורבקה רייכמן על מהגרי עבודה בישראל (קמפ ורייכמן, 2007).

הכשל הסכולסטי

השמירה על הסטנדרטים המקצועיים, על ההמשגה המדעית, על ויכוח המבוסס על ראיות ולא על זיהוי פוליטי פשטני *ad hominem*, אינה עומדת בסתירה למהלך רפלקסיבי, שצריך ללוות לדעתי כל פרויקט של סוציולוגיה ציבורית.

אולי אבהיר למה אני מתכוון: איני מתכוון לרפלקסיביות כתחביב נרקסיסטי, כמו ה-*ego-histoire* אצל היסטוריונים מאז שנות השמונים, כלומר רפלקסיביות כתירוץ טוב לדבר (שוב) על עצמם, וגם לא למגמה שאני מוצא בחלק מהספרות האנתרופולוגית: מלכודת התייחסויות עצמיות מעקרת, שאינה מאפשרת להגיע למחקר עצמו ולוכדת חוקרות וחוקרים במתכונת וידויית מתנצלת במקום לעשות את העבודה, ובמיוחד – שגזורת על צעירים, בשם מתן דין וחשבון הכרחי על עצמם ועל מעמדם, לכתוב דברים בנוסח הותיקים והמבוססים, אלה שבאמת יכולים להרשות לעצמם לכתוב על עצמם ושוב על עצמם. רפלקסיביות כזו – שהיא ג'סטה של ביקורת עצמית אצל המבוססים והנערצים, דין וחשבון חלקי על עצמם ועל

מקומם – היא מתכון לשיתוק עבור החדשות והחדשים, החלשות והחלשים, בשדה מחקרי. דווקא אלה שצריכים יותר מכל לעמוד על חשיבות המסכה, הפרסונה המדעית, על חשיבותה של הצורה הנאותה ושל ההפרדה הפורמלית בין חשיבות מה שיש לי לומר (גדולה בפוטנציה) ובין חשיבותי כדובר (קטנה בינתיים) – דווקא אלה נאלצים להסיר את המסכה החשובה, תנאי המאפשר להצטרף למשחק המחקרי המודרני, ולהתוודות כל העת על מקומם ועברם ותשוקותיהם ורגשותיהם.

אני מבקש לסמן את הצורך ברפלקסיביות במובן אחר, סוציולוגי מובהק: דין וחשבון על תנאי האפשרות של מה שאנחנו עושים, התנאים החברתיים המוקדמים המאפשרים דיבור ומחקר, לא רק התנאים הדיסקורסיביים, אלא גם ובעיקר כיום התנאים המוסדיים והכלכליים, שמשום מה נשכחים בקלות רבה כל כך במסות רפלקסיביות אוטוביוגרפיות. רפלקסיביות שאינה וידוי אישי בפני כנסיית הביקורתיים והצודקים, אלא מהלך הכרחי במדעי החברה, כזו השואפת דווקא לאובייקטיביזציה, לאו דווקא לאינדיבידואליזציה, של הפרקטיקה המחקרית. לרפלקסיביות כזו יש פונקציה חשובה במיוחד כשמעזים המדעים to go public, להיכנס לזירה הציבורית, עם העמדה והתחמושת והקביעות שמעניקים המוסדות. בקיצור, אם אנחנו לא רוצים להיות מה שמקס ובר קרא Kathederpropheten, "נביאים אקס קתדרה", בלשוננו: נביאים עם קביעות, יש צורך במהלך כזה שמלווה כל התערבות ציבורית.

בלי שריון

ועדיין, מכיוון שמדובר בהתערבות בשדה פוליטי ולא בהבאת האור מטעם האקדמיה להמונים חשוכים, יש מרכיב נוסף: אם ההתערבות הזאת מבקשת להימנע מהכשל הסכולסטי, כפי שתיאר אותו יפה דווקא בורדייה עצמו, אם היא מבקשת להימנע מאותם אפקטים אקדמיים מובהקים של זרות ונטרול – זרות לזירה החברתית ונטרול המשמעות הכרוך בעצם היחס האקדמי למושאי מחקר – היא מצריכה יותר מאשר התערבות בדיון. היא צריכה לבוא בויקה כזו או אחרת לפרקטיקה פוליטית, למעורבות חברתית. גיחות בזק מהאוניברסיטה לשדה הדיון הציבורי עלולות לשעתק את כל האפקטים הידועים של התקפה ממקום בטוח: התנשאות מובנית, אי הבנה הדדית ונטייה לשעתק מאבקים פנים-אקדמיים בתחומי הפוליטיקה (ולדמות בתוך כך שמאבקים כאלה הם גם הפוליטיקה עצמה).

יתר על כן, למעורבות יש גם יתרונות משל עצמה. המעורבות הפוליטית-חברתית מאפשרת פרספקטיבה שונה. וחשוב: המעורבות המיידית היא מקור לתובנות חשובות; החברה אינה רק כר לפעולה עבור סוציולוגיה ציבורית, היא המקום שבו מלומדים יכולים באמת ללמוד, ובמיוחד ללמוד מלא מלומדים, מבעלי ניסיון, מאלה שיודעים מכוח ההתנסות ומאלה שיודעות וממשיגות בעצמן, בניבים עממיים למיניהם.

אנשי המדעים המבקשים להיכנס לדיון הציבורי, לנקוט עמדה פוליטית, להיאבק נגד עוולות, מוזמנים לעשות זאת בלי שריון, בלי הנחות, בלי מטריות מגן. לא נביאים אקס-קתדרה. להיכנס לדיון הציבורי הדמוקרטי מתוך קבלה עמוקה של כלליו – פירוש הדבר לוותר באופן מודע על הייחוס האריסטוקרטי, על התוויות אינג' וד"ר ופרופ', על השייך

הפקולטטי ועל אותות ההצטיינות. לבקש את שני הדברים גם יחד – כלומר גם להיכנס למשחק הפוליטי וגם לבקש חסינות מטעמי ייחוס אקדמי – זה לא ישר אינטלקטואלית ולא הוגן פוליטית.

סיבוכים

אני רוצה לסיים בשאלות פתוחות, שאין לי להן פתרון. ראשית, נכון, לא בקלות מסירים את התוויות. לא מספיק להתעקש להופיע בדיון בטלוויזיה כשכבועה מתחת לא כתוב פרופ' קרום מהחוג לקרומולוגיה באוניברסיטת קרומפלי, אלא השם הפרטי ואולי השיוך הפוליטי. התווית דבקה בדובר. יש אפקטים של מעילה בהון, וגם של *guilt by association* (בורדייה, 2006 [1975]). לא מספיק להסיר את התווית, צריך גם להבהיר באמת שהיא אינה משנה דבר. מצד שני, יש מקרים שבהם לא צריך להסיר את התווית, אלה שבהם באמת מביאים לדיון את ההתמחות המקצועית, את הידע המבוסס (שאינו ניטרלי!), ולא רק את הדעה הפוליטית האישית. ומצד שלישי, התביעה למעול בהון, להעמיד את ההון הסמלי והתרבותי לרשות המנושלים, להשתמש בתגית בידיעה ברורה מה היא עושה, יכולה להגיע לפעמים גם "מלמטה", מהפעילים והנאבקים המבקשים לגיטימיות והכרה ומשקל לטיעוניהם (ולפעמים מלווה הציפייה הזאת גם באשליות בדבר כוחה של התגית לשנות את יחסי הכוחות). אין מתכון אחד בטוח כיצד להימנע משעתוק יחסי הכוח בין המחזיקים בסמכות אקדמית ובין מי שנאבק על קולו שלו, על קולה שלה, ובה בעת להעמיד את מה שכבר יש לנו (שקיבלנו כפריוילגיה חברתית, שאינו "שלנו" בזכות אבות), את ההון התרבותי, לרשות אלה שכה מעט משאבים עומדים לרשותם כשהם נאבקים על זכויותיהם. היעדר תשובה מוכנה מראש אינו סיבה להימנע ממעורבות, להפך, הוא מזכיר לנו שאין תשובות "תיאורטיות" שמייתרות את ההתמודדות עם הפרקטיקה הקונקרטית ועם אתגרי המורכבות שבה.

מכיוון אחר: למה שהצד הביקורתי יופיע בלי מדים, בלי תוויות, כשהצד שמנגד מגייס לצדו באופן סדיר ומובן מאליו אנשים עם תארים וסמכות, טכנוקרטים ונביאים בתשלום, כלכלנים להשכיר ומפריטים עם תואר? כאן אין לי תשובה של ממש. התשובה שתפקיד הסוציולוג לחשוף רק את מנגנוני הכוח הקיימים, את האצטלה התרבותית ואת הפרטיקולריות שמאחורי היומרה האוניברסלית – התשובה האלגנטית הזאת אינה מספיקה, משום שכניסה לדיון הציבורי לא יכולה להצטמצם לכך, זה לא שעשוע אינטלקטואלי גרידא – צריך גם לנקוט עמדות ממשיות ולנסות באמת להשפיע על מהלך הדברים.

נוסף על כך, קל לי להציע לאנשי מדעי החברה להיכנס לדיון ללא תואר וללא שריון בתור מומחה לתולדות ימי הביניים המאוחרים. איך יעשו זאת סוציולוגים שהחברה הזאת עצמה היא תחום עיסוקם, כיצד ייכנסו לדיון דמוקרטי עם כשירות ממשית אבל בלי יומרות לחסינות – את השאלה הזאת אני מחזיר לעצמנו, פתוחה. שווה שנמשיך לדבר עליה.

מקורות

- בורדייה, פ' (1975 [2006]). ביקורת השיח המלומד. תיאוריה וביקורת, 28, 70-74.
 בנימין, א' (2008). מעטים נגד רבים: תרומת דו"ח שוחט לפירוק מדינת הרווחה הסמויה.
 אוחזר ב-17 ביולי 2008 מתוך <http://www.tarabut.info/node/114>
 סבירסקי, ש' (2006). על כלכלה וחברה בימים של אימפריה. עיונים בתקומת ישראל, 16,
 549-592.
 קמפ, א' ורייכמן, ר' (2007). עובדים וזרים. ירושלים ותל אביב: מכון ון ליר והקיבוץ
 המאוחד.
 שוחט (2007). דו"ח הוועדה לבחינת מעמד מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל בראשות
 מר אברהם (בייגה) שוחט, יולי 2007. אוחזר ב-17 ביולי 2008 מתוך [www.che.org.
 il/download/files/shohat-report_e.pdf](http://www.che.org.il/download/files/shohat-report_e.pdf)
 Hamon, H. & Rothman, P. (1981). *Les intellocrates: Expédition en haute
 intelligentsia*. Paris: Ramsay.
 Debray, R. (2007). Socialism: A life-cycle. *New Left Review (new series)*, 46, 5-28.